

יראה של נצח ויראה של הוד והנצח שבהוד

עין אית ברכות ב'

שה. וההוד זו מלחמת נחלי ארנון. הוד מלכות יאמר על ההכרה של רוממות שמכנעת כל מנגד אף בלא פגישת התנגדות היותר קטנה, כ"א המנגד מקדים להיות מתבטל לפני ההוד השפוף על כסא מלכות. מלחמת נחלי ארנון היתה מצויינת בזה שלא פגשה כלל בישראל, ומבלעדי ידיעתם הוסר הכח העומד לבלע להם. זהו ההוד הנמשך מהוד שם ד' הנקרא על עם קרוב.

שיר. והנצח זו ירושלים, וההוד זו בנין ביהמ"ק כו'. תכונת עמדתם של ישראל היא מושלמת בהיותה ממולאה בעז מלכותם באופן הראוי להם להתעלות כפי ערכם בחור עם גדול וקדוש, עם חכם ונבון, כשהם לעצמם. המלוכה, העז הלאומי, מקושר עם ירושלים ששם ישבו כסאות לבית דוד. התוסן הלאומי הישראלי פגש בדרכו מכשולים רבים ועוד הוא עלול לפגוש, ואח כולם ינצח בעז ד' ויעמוד לנצח. נכדל מזה הוא רוח ד' אשר על ישראל, שהוא עתיד להיות לאור עולם, בו אין נמצא התכונה של הפגישה להתפשט בכחו, כי לא נצטרנו לשאת חרב ומלחמה ולקרא בשם ד' לעמים לא ידעוהו, כ"א כאשר יגדל שם ישראל ועמים רבים יראו את ההוד והתפארת הקדושה ושלוש העולמים הנמשך מהוד דעות נשגבות כאלה, שבהם רפודה קדושתן של ישראל בלא פגישה ובלא התגברות, ירוצו לבקש את ד' אלהי ישראל. א"כ ביהמ"ק מקום האורה לא בנצח יתגבר, לא בהודאת ניצוח המורה התגברות של פגישה על ההתנגדות, כ"א בהוד הנתון עליו ברוח החן והקדושה, לפניו יכרעו איום ועמים רבים יבקשו פני ד' בהר ציון ע"פ הביעה הבאה מהכרה פנימית מצדם, שזהו ערך פעולת ההוד, כהוד מלכות הנתון על מלך רב צדק ואכירי חכמה, שמאחבה ורוממות נפש ירוצו הכל להכנס תחת דגלו.

בראשית פרק ג

וַיִּשְׁמְעוּ אֶת קוֹל ד' אֱלֹהִים מְתַהַלֵּךְ בַּגֶּן לְרוּחַ הַיּוֹם וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם נֶאֱשָׁחוּ מִפְּנֵי ד' אֱלֹהִים בְּתֵן עֵץ הַחַיִּי: (ט)
וַיִּקְרָא ד' אֱלֹהִים אֶל הָאָדָם וַיֹּאמֶר לוֹ אַתָּה: (י) וַיֹּאמֶר אֶת קוֹלְךָ שִׁמְעִי בֶּגֶן נֶאֱרָא בִּי עֵרִים אֲנִי (נֶאֱחָבָא):

ספרא בחוקותי פרשה א

(ב) ונתתי משכני בחוככם, זה בית המקדש, ולא תגעל נפשי אתכם, משאני גואל אתכם שוב איני מואס בכם. (ג) והתהלכתי בתוכם, משלו משל למה הרבר דומה למלך שיצא לטייל עם אריסו בפרדס והיה אותו אריס מיטמר מלפניו, אמר לו המלך לאוחרו אריס מה לך מיטמר מלפני הרני כיוצא בך והקב"ה אמר להם לצדיקים מה לכם מזדעזעים מלפני, כך עתיד הקב"ה מטייל עם הצדיקים בגן עדן לעתיד לבוא, וצדיקים רואים אותו ומזדעזעים מלפניו הרני כיוצא בכם. (ד) יוכל לא יהיה מוראי עליכם חלמוד לומר והייתי לכם לאלהים

רש"י ויקרא פרק כו

(יב) והתהלכתי בתוכם - אטייל עמכם בגן עדן כאחד מכם, ולא תהיו מזדעזעים ממני. יוכל לא תיראו ממני, תלמוד לומר והייתי לכם לאלהים:

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף קב עמוד א

+מלכים א' י"ג+ אחר הדבר הזה לא שב ירבעם מדרכו הרעה, מאי אחר? אמר רבי אבא: אחר שתפשו הקרוש ברוך הוא לירבעם כבגדו, ואמר לו: חזור בך, ואני ואתה ובן ישי נטייל בגן עדן, אמר לו, מי בראש? - בן ישי בראש - אי הכי לא בעינא.

ערבי נחל שמונת יתרו - דרוש ד

ואומר אני ואתה ובן ישי נטייל בג"ע, הכוונה, כי כשיחזור כחשובה יהיה בכלל הצדיקים, וכל הצדיקים זוכים לתענוג זה, וכמו שאמר הכתוב (ויקרא כו, ג יב) אם בחקותי תלכו כו' והתהלכתי בתוכם והייתי לכם לאלהים, ודרשו רז"ל (תורת כהנים שם) הובא ברש"י שם, והתהלכתי בתוכם, אטייל עמכם בג"ע כו' ולא תהיו מזדעזעים ממני, יוכל לא תיראו ממני, תלמוד לומר והייתי לכם לאלהים יעו"ש. כי הוא ית"ש הוא אל בעוה"ז ואל בעוה"ב וכמ"ש בנוסח (תפלת שחרית לפני קרבנות) אתה הוא עד של נכרא כו'. ובכל מקום מוראו על הנמצאים, רק שלא יהיו מזדעזעים בפחד רב שיהיה גורם ביטול הרגשת תענוג השעשוע, אבל יראתו תהיה על פניהם, ולז"א אני ואתה ובן ישי נטייל בגן עדן, והקדים לומר ואני, כי הוא ית"ש מלכם בראשם, וכדברי רש"י ד"ל.